

VENDA

sassa

SOUTH AFRICAN SOCIAL SECURITY AGENCY

Mphomali Yavho 2019/20

Heyi ndi garata ntshwa ya SASSA

*paying the right social grant, to the right person,
at the right time and place. NJALO!*

www.sassa.gov.za 0800 60 10 11

Zwi re ngomu

- Marangaphanda
- Tshaka dza mphomali
- Ri toḡa mini uri ri ite khumbelo?
- Ni ita khumbelo ya mphomali ngafhi?
- Datumu ya themendelo
- Khumbelo I songo tangedziwa
- Ndila dza kubadelele
- U imiswa ha mphomali
- U vusuludzwa ha mphomali
- Zwiitisi zwi hulwane zwa u fheliswa ha mphomali
- Tsedzuluso
- Thuso ya Matshilisano ya Mutsiko
- Tshivhalo tsha Tshelede ya Mphomali
- Mutevhe wa ḡiresi

Marangaphanda

Thuso ya zwa Matshilisano ndi pfukiselo ya mbuelo ya lushaka lwa mphomali I nekedzwaho nga muvhuso. Mphomali ndi tshelede ine ya badelwa nga dzhendedzi la zwa Tsireledzo ya Matshilisano la Afrika Tshipembe ire, mphomali ya vuhohlefali, mundende wa vhaaluwa na Mphomali ya Vhahali Ndwani, mphomali ya muundatsiwana, mphomali ya vho disendekaho nga ndondoli, mphomali ya uunda nwana na mphomali ya thuso.

U bva la 01 Lambamai 2006, vhudifhinduleli ha vhulanguli, ndaulo na mbadelo dza mphomali dza vholondavhathu ho pfukiselwa kha vha dzhendedzi la zwa Tsireledzo ya Matshilisano la Afrika Tshipembe (SASSA).

SASSA ndi tshiiimiswa tsha muvhuso tsha khethekanyo 3A, tshiiimiswa tsho newaho vhudifhinduleli ha u vhona uri muvhuso u khou badela mphomali dzone kha vhathu vho teaho, fhethu hune ha swikelelea nga vhathu.

Tshaka dza Mphomali

Thuso ya zwa Matshilisano I nekedzwa sa:

- Mudende wa vhaaluwa;
- Mphomali ya vha holefali;
- Mphomali ya Vhahali Ndwani;
- Mphomali ya vho disendekaho nga ndondolo;
- Mphomali ya muundatsiwana;
- Mphomali ya unda nwana;
- Mphomali ya thuso;
- Thuso ya Matshilisano kha Mutsiko.

Thodea dza u swikelela

Mphomali dza Matshilisano

Mudende wa vhaaluwa

Muhumbeli:

- U tea u vha e mudzulapo wa Afrika Tshipembe/ wa tshothe;
- U tea u vha a tshi dzula Afrika Tshipembe;
- Muthu munwe na munwe ono swikisaho minwaha ya furathi (60 yrs) zwi songo sedza uri ndi munna kana mufumakadzi.
- Nahone mufarisi u tea u swikelela thodea dza ndingo dzo teaho;
- U tea u vha a sa undiwi nga Tshiimiswa tsha Muvhuso;
- U tea u vha a sa holi inwe mphomali ya matshilisano;
- U fanela u vha a na bugu ndaula i re na bakhoudu na nomboro dza fumi raru.

Mphomali ya Vhuholefhal

Muhumbeli:

- U tea u vha e mudzulapo wa Afrika Tshipembe/ wa tshothe kana tshavhi;
- U tea u vha a tshi dzula Afrika Tshipembe;
- U tea u vha ana minwaha ire vhukati ha fumimalo (18Yrs) na futhanu tahe (59yrs)
- U tea u disa muvhigo wa dzilafho/ndingo u khwathisedzaho vhuholefhal;
- Ndingo dza dzilafho dzi tea u vha dzo itwa kha minwedzi miraru phanda ha musi a tshidisa khumbelo;
- Nahone mufarisi u tea u swikelela thodea dza ndingo dzo teaho;
- U tea u vha a sa undiwi nga Tshiimiswa tsha Muvhuso;
- U tea u vha a sa holi inwe mphomali ya matshilisano.
- U tea u vha a na bugu ndaula i re na bakhoudu na nomboro dza fumi raru

Mphomali ya Vhahali Nndwani

Muhumbeli:

- U tea u vha e mudzulapo wa Afrika Tshipembe/ wa tshothe;
- U tea u vha a tshi dzula Afrika tshipembe;
- U tea u vha e na minwaha ya 60 na u fhira kana e muholefhal;
- U tea u vha o lwa Nndwa ya Vhuvhili ya Lifhasi kana Nndwa ya korea;
- Nahone mufarisi u tea u swikelela thodea dzo tiwaho;
- U tea u vha a sa undiwi nga Tshiimiswa tsha Muvhuso na;
- U sa hola inwe Mphomali ya matshilisano.
- U tea u vha a na bugu ndaula i re na bakhoudu na nomboro dza fumi raru.

Mindende ya vhana

Mphomali ya Muundatsiwana

- Muhumbeli na nwana vha tea u vha vhe vhadzulapo vha Afrika Tshipembe
- Ndaela ya khothe l sumbedzaho vhuimi ha muundi mulondoli;
- Muundi mulondoli u fanela u vha e mudzulapo wa Afrika Tshipembe wa tshothe kana tshavhi.
- Nwana u tea u dzulela u undwa nga mubedi muundi/vhaundi.
- Muundatsiwana u tea u vha a na bugu ndaula i re na bakhoudu na nomboro dza fumi raru;
- U tea u vha a na thanziela ya mabebo ya nwana ane a khou mu unda.

Mphomali ya Vhosisendekaho nga Ndondolo

- Muhumbeli na nwana vha tea u vha vhadzulapo vha Afrika Tshipembe vha tshothe;
- Muhumbeli na nwana vha tea u vha vha tshi dzula Afrika Tshipembe;
- Nwana u tea u vha e na minwaha ya fhasi ha 18;
- U tea u disa mivhigo ya dzilafho/ndingo dzi khwathisedzaho vuholefali ha tshiimo tsha nthā;
- Mufarisi wa muhumbeli u tea u swikelela thodea dza ndingo dza mbuelo dzo tiwaho (nga nnda ha vhabedi vhauundi);
- Vhana/nwana o disendekaho nga ndondolo a songo vha a tshi khou londwa lwa tshothe kha Tshiimiswa tsha Muvhuso.

Vha dzhieze nzhele: A hu nga dzhiewi nthā muholo wa vhabebi vhaundi.

Mphomali ya u Unda nwana.

- Muundi u tea u vha e mudzulapo wa Afrika Tshipembe/ wa tshothe;
- Muhumbeli na nwana vha tea u vha vha tshi dzula Afrika Tshipembe;
- Nwana u tea u vha a na minwaha ya fumi malo kana ya fhasi
- U tea u vha a na thanziela ya mabebo ya nwana
- Muhumbeli u tea u vha a na gubu ndaula i re na bakhodu na nomoro dza fumi raru
- Muhumbeli u tea u vha e ene muthogomeli wa nwana/vhana avho;
- Nwana/vhana vha fanela u vha vho bebiwaho nga murahu ha duvha la vhufuraru thih Nyendavhusiku nga nwaha wa gidi da tahe futahe raru.
- Muhumbeli na mufarisi vha tea u swikelela thodea dza ndingo dza mbuelo dzo tiwaho;
- A hu tendelwi u humbelela vhana vha fhiraho rathi vha si vha vha malofha;
- Nwana ha koni u londiwa kha tshiimiswa tsha muvhuso.
- Hu fanele u dzhiewa nthā uri ndivho ya mphomali ya u unda nwana ndi uri nwana a sdzhene tshikolo u swikela a tshi fhedza, nga zwenezwo ndi thodea ya uri thanziela ya uri u tshe mudzeni wa tshikolo kha vhana vhothe vha re na minwaha ya vhukati ha 7 na 18. Naho zwo ralo u kundelwa u vha na thanziela na u sa dzhena tshikolo a zwi nga itisi uri hu si badelwe mpho mali ya u unda vhana.

Mphomali ya Thuso

- Muhumbeli u tea u vha a muholi wa Mudende wa Vhaaluwa, Mphomali ya vuholefali kana Mphomali ya Vhahali Ndwani, na u toda thogomelo ya tshothe ya munwe muthu nga nwambo wa vuholefali hawe ha muvhili kana ha muhumbulo;
- Ha ngo tea u vha a khou londiwa kha tshiimiswa, tshivanaho mutikedzelo kha Muvhuso u itela thogomelo/ndu ya uyo muthu.

Vhutanzi ha vhune

Vhahumbeli vha sina Basa ire na digithi dza 13 na bakhoudu, kana thanziela ya mabebo kha vhana na vhone vha a tendelwa u ita khumelo ya mphomali. Vha humbelwa u wana mafhungo kha ofisi ya SASSA ya tsini navho nga ha manwe manwalo a tangedzwa kha khumbelo ya mphomali.

Vha ita ngafhi khumbelo ya Mphomali?

- Vha nga ita khumbelo ofisini ya SASSA ya tsini na hune vha dzula hone;
- Arali vho no aluwesa kana vha khou lwala vha sa koni u ya ofisini u ita khumbelo ya mphomali, murado wa muta a nga vha itela khumbelo; a na lunwalo lu bvaho kha vhone lwa u mu tendela u nga ita khumbelo
- kana vha nga rwela lutingo ofisi dza SASSA u ita khumbelo ya u dalelwa hayani havho
- Fomo ya vho i do dadziwa phanda ha muofisiri wa SASSA;
- Musi fomo yavho yo no dadziwa vha donewa tshilipi;
- Kha vha vhee tshilipi itshi – ndi hone vhutanzi vhu hothe ha uri vho ita khumbelo;
- A vha tei u badela na peni u ita khumbelo;
- Arali khumbelo yavho i songo themendelwa nga SASSA, vha tea u divhadzwa nga lunwalo uri ndi ngani khumbelo yavho i songo phasa;
- Vha na pfanelo ya u humbela khathululo kha Minista wa zwa Mveledziso ya Matshililano, nga u tou nwala vha talutshedza uri ndi ngani vha tshi hanedzana na tsheyo. Khathululo I tea u itwa hu saathu fhela maduvha a 90 vho wana phindulo.

Datumu ya u tangedza Mphomali

Arali mphomali yavho yo phasa, vha do thoma

u badelwa u bva nga duvha le vha ita ngalo khumbelo. Arali khumbelo yavho ya gavhelo

Lisi lo unda vhana vho lovhelwaho nga vhabebe yo tangedziwai i do badelwa u bva nga duvha le khumbelo yavho ya itwa ngalo . Arali khumbelo yavho ya gavhelo la u unda vhana vho lovheliwaho nga vhabebe yo tangedziwa, i do badelwa ubva duvho le khoru ya vhula mukanyi ya nea tsheo yeneyo

Arali khumbelo yavho ya Mphomali I songo phasa

Vha tea u fhindulwa nga lunwalo ha nekedzwa mbuno dza u hanwa ha khumbelo yavho ya mphomali vha talutshedzwa na pfanelo ya u ita khathululo hu saathu fhela maduvha a 90 vho divhadzwa.

Kubadelele

- Vha nga hola mphomali nga u shumisa garata ya SASSA fhethu ho tiwaho;
- Nga tshelede ya kheshe fhethu ho tiwaho
- Banngani hu tshi katelwa na poswoni
- Kha zwiimiswa Kha vha dzhieze nzhele: arali vha sa koni u ya u hola vhone vhane vha nange muthu ane a do ya a tshi vha holela.
- Musi khubelo yampho mali yavho yo tendelwa vha do fhiwa garata ya SASSA ine vha do shumisa yone u ri vha wane mpho mali yavho.

U imiswa ha Mphomali

Zwi tevhelaho zwi nga ita uri muholo wavho u imiswe:

- Tshanduko kha nyimele(ya zwa masheleni kana ya zwa dzilafho);
- Mvelelo dza tsedzuluso;
- U shaya tshumisano musu mphomali I tshi sedzuluswa;
- U ita nyito dza vhuvhura/vhuada kana u sa pfa zwithu nga ndila yone;
- Hune mphomali ya vha yo phasiswa nga phoswo.

U vhuedzedzwa ha Mphomali

Hu tea u itwa khumbelo uri vha vhuedzedzwe hafhu kha u hola mphomali hu saathu fhela maduvha a 90 yo imiswa.

Thanziela ya u ri vha kha di tshila

Arali vha sa tangedzi mmphomali yavho nga u gandisa munwe kana nga u shumisa ipfi lavho vha do humbelwa uri luthihi nga nwaha vha dise thanziela ya uri na ngoho vha kha di tshila. Vha do divhadziwa nga ha thodea heyi hu tshi kha di vha na tshifhinga.

Mbuno khulwane dza u fheliswa ha Mphomali

- Lufu;
- U tangedzwa kha tshiimiswa tsha muvhuso;
- Arali mphomali l sa di ya holwa kha minwedzi ya 3 i khou tevhekana;
- Musi tshifhinga tsha vuholefhalo ha tshifhinganyana tsho fhela;
- Vha siho kha Riphabuliki;

Tsedzuluso

Vha tea u bvisela khagala mbuelo inwe na inwe kha khumbelo. Hezwi zwi do vha wone mutheo une SASSA ya do dzhia ngawo tsho ya uri mphomali yavho itea u sedzuluswa naa. Vha do divhadzwa minwedzi miraru phanda ha datumu ya tsedzuluso kana datumu ine thanziela ya vhutshilo ya khou todea ngayo.

Thuso ya Matshilisano kha Mutsiko

Thuso ya matshilisano kha mutsiko ndi thuso ya tshifhinganyana yo itelwaho avho vhane vha khou kundelwa tshothe u swikela thodea dzavho kana dza muta wavho dza ndeme. Thuso ya matshilisano kha Mutsiko l badelwa vhadzulapo vha Afrika Tshipembe vha tshothe, vhane vha sa kone u tshila na u swikelela nthihi kana vhunzhi ha thodea dzi tevhelaho:

- Muhumbeli o lindela mphomali ya matshilisano;
- Muhumbeli o wanala a si na mutakalo wavhudi zwine zwa mukundisa u shumela malamba lwa minwedzi ire fhasi ha 6;
- Ahuna tshelede ya u undiwa l wanalaho kha mubebi, nwana kana mufarisi a kombetshedzwaho nga mulayo u mu unda nahone vhutanzi ho bvedzwa ha uri ndingo dze dza itwa dzo kundelwa;
- Mutundeli wamuta uyo o valelwa kha tshiimiswa tshi lambedzwaho nga muvhuso (dzhele, vhuongeloni ha vhalwadze vha muhumbulo, hayani ha vhaaluwa ha muvhuso kana sentharani dza dzilafho)
- Muhumbeli o kwamea nga tshiwo sa zwe zwa talutshedziswa zwone kha Mulayo wa Ndangulo ya Zwiwo, 2002
- Muthu uyo ha khou wana inwe thuso u bva kha linwe dzangano, kana
- U haniwa ha khumelo ya thuso ya matshilisano kha mutsiko zwi do vhangana u kondelwa.

Tshikhala tsha Thuso ya Matshilisano kha Mutsiko

Thuso ya matshilisano kha mutsiko l badelwa nga nwedzi l swika kha gumofulu la minwedzi ya 3. Vha nga tendelwa u engedza minwe ya 3 kha zwiimo zwo khetheaho. **Kha vha dzhieze nzhele:** a hu na muholi wa mphomali ya zwa matshilisano na thuso ya matshilisano kha mutsiko nga luthihi. Munwe na munwe a holaho thuso ya matshilisano na mphomali u tea u badela murahu ndeme ya thuso ya matshilisano ya mutsiko ye a l hola. Hei l do dzhiwa kha

mbadelo dza mphomali. Ndi vhudifhinduleli ha vhaholi u dzulela u divhadza SASSA nga ha tshanduko kha nyimele yavho.

Vhufhura/vhuada

SASSA a l kondeleli na khathini zwiito zwa vhufhura/vhuada

Ndingo ya zwine wa kona ndi mini?

Thuso ya Zwa Matshiliso ya Afrika Tshipembe l tea u sedzulusiwa zwi ambaho uri SASSA l a ela mbuelo na ndaka ya muthi ane a khou ita khumbelo ya thuso ya matshiliso na vhona arali mbuelo yawe l nga fhasi ha yo buliwaho. Ndingo iyi ndi

ndila ya u sedza arali muthu a tshi tea u tanganedza mphomali sa izwi mphomali dzidza avho vha sa koni u tshila nga zwine vha wana. Ndingo iyi i a fhambana u ya nga mphomali.

Kha vha dzhie ntha zwi tevhelaho:

Mundende wavha ha uluwa, Mphomali ya vhahali nndwani na mmphomali ya vhaolefhali i badelwa nga u fhambana ho lavhelesiwa tshivhalo tsha masheleni ane vhone vhane vhazwo vha kona u a ita kana u a tanganedza zwa ita uri musi masheleni ane vhone vhane vhazwo vha a tanganedza a tshi vha manzhi mphomali yavho i vha thukhu.

Gumofulu la Ndaka na Mbuelo

Gumofulu la ndaka	Nga dzi 01 dza Tshimedzii 2019
(Mphomali dza Vhaaluwa, Vhuholefhali, Vhahali Nndwani fhedzi)	
Muthu a songo malwa	R 1 174 800
Muthu o Malwaho	R 2 349 600
Gomofulu la mbuelo (Tshelede nga nwaha) (Mphomali dza Vhaaluwa, Vhuholefhali, Vhahali Nndwani)	
Muthu a songo malwaho/malaho	R 82 440
Muthu o malaho/malwaho	R 164 880
Mphomali ya u unda nwana:	
Mindende ya vhana (Muthu a songo malwaho/malaho)	R 50 400
Mindende ya vhana: (Muthu o malwaho/malaho)	R 100 800
Mphomali ya Muundatsiwana: (Mbuelo ya nwana)	R 213 600
Mphomali ya vho disendekaho nga ndondolo (Mbuelo ya nwana)	R 427 200

Mbadelo dza Mphomali

Lushaka lwa Mphomali	Tshelede l badelwaho u bva 01 Lambamai 2018	Tshelede l badelwaho u bva 01 Tshimedzii 2019	Tshelede l badelwaho u bva 01 Lambamai 2019
Mphomali ya vhaaluwa	R 1 700.00	R 1 780.00	
Mphomali ya vhaaluwa vha minwaha ifhiraho 75	R 1 720.00	R 1 800.00	
Mphomali ya vhuholefhali	R 1 700.00	R 1 780.00	
Mphomali ya Vhahali	R 1 720.00	R 1 800.00	
Nndwani	R 410.00	R 420.00	R 430.00
Mphomali ya Thuso	R 410.00	R 420.00	R 430.00
Mphomali ya u unda nwana	R 960.00	R 1 000.00	
Mphomali ya nwana a sina mubebi	R 1 700.00	R 1 780.00	

CONTACT DETAILS

SASSA HEAD OFFICE

SASSA HOUSE
501 Prodirisa Building
Cnr Steve Biko & Pretorius
Pretoria
Private Bag X55662
Arcardia,
Pretoria 0083
Tel: 012 400 2000 (Switchboard)

EASTERN CAPE

SASSA Office
BKB Building
Cnr Fitzpatrick & Merino
Road Quigney
East London
Private Bag X9001
Chiselhurst
East London 5200
Tel: 043 707 6300
Fax: 043 707 6481

FREE STATE

Iustitia Building
Cnr St. Andrews Street &
Aliwal Street
Private Bag X20553
Bloemfontein 9300
Tel: 051 410 8339

WESTERN CAPE

Golden Acre
Adderley Street
Cape Town 8001
Private Bag X9189
Cape Town 8000
Tel: 021 469 0200
Fax: 021 469 0260

LIMPOPO

43 Landros Mare Street
Polokwane 0699
Private Bag X9677
Polokwane 0700
Tel: 015 291 7400
Fax: 015 291 7996

MPUMALANGA

18 Ferreira Street
Nelspruit
Private Bag X11230
Nelspruit 1200
Tel: 013 754 9380
Fax: 013 754 9501

NORTH WEST

1st Industrial Site
Mahikeng 2735
Private Bag X44
Mmabatho,
Tel: 018 397 3386

KWAZULU NATAL

1 Bank Street
Pietermaritzburg 3201
Private Bag 9146
Pietermaritzburg 3201
Tel: 033 846 3300
Fax: 033 846 9595

NORTHERN CAPE

95-97 Du Toit Span Road
Kimberly 8300
Private Bag X6011
Kimberly 8300
Tel: 053 802 4900
Fax: 053 832 5225

GAUTENG

28 Harrison Street
Johannesburg 2000
Private Bag X120
Marshalltown 2107
Tel: 011 241 8300
Fax: 011 241 8305

